

Svenskans beskrivning 34, Lund.

Övningar: Att arbeta med konstruktioner i klassrummet.

joel.olofsson@svenska.gu.se, sofia.tingsell@svenska.gu.se, Inst. för svenska språket, Göteborgs universitet.

Övning 1

I denna övning får eleverna arbeta med lexikal variation i en konstruktion. Vi använder konstruktionen [*för* ANTAL TID *sedan*], som används för att beskriva 'en viss tidsperiod tillbaka i tiden', tillsammans med en uppsättning autentiska språkexempel (hämtade från korpusen Bloggmix):

Nisse Bergström, som	för två år sedan	spelade i division 1 och körde taxi, ska nu spela i elitserien med Rögle.
Vi började se över elementen	för några dagar sedan	och då visade det sig att pumpen hade bränt sönder.
När vi köpte vår lägenhet,	för 6 år sedan,	rev vi allt utom den bärande väggen.
Vi upptäckte	för ett tag sedan	att segelbåten (och bloggen) Mary of Rövarhamn , med dess besättning , befinner sig på Langkawi.
Faktum är att jag vet att denna spelaren ryktades till Malmö	för två säsonger sedan.	
Gunnar Svensson berättade	för någon dag sedan	för MrMadhawk.se att det var allsvenska konkurrenter som jagade Johan Björk.
När vi var vid Pite havsbad	för några somrar sedan	såg vi campare som hade med sig precis allt: hela släpkärror med trätrall, staket , krukväxter och kylskåp.
Simon presenterade själv nyheten på Twitter	för några minuter sedan.	

1. Låt eleverna läsa igenom exemplen.
2. Låt dem skriva en lista över de olika ord som verkar gå att variera (i mittenkolumnen) och fundera över vad som är utmärkande för orden, samt de fasta led som inte kan bytas ut.
3. Diskutera (i smågrupper eller helklass) på vilket sätt konstruktionen används, vad den verkar betyda och formulera tillsammans en (enkel) beskrivning av konstruktionen.
4. Låt sedan eleverna själva testa att skapa egna uttryck baserat på [*för* ANTAL TID *sedan*].

Övning 2

I denna övning jobbar eleverna med konstruktionen [VERBA *och ha sig*]. Eleverna ska utifrån en lista med korpusexempel försöka sluta sig till vad uttrycket ”och ha sig” kan kombineras med, dvs. de ska identifiera konstruktionen. Övningen syftar vidare till att studera konstruktionens egenskaper ifråga om variabilitet, betydelse och funktion.

Du har ju skrivit och uppdaterat och ändrat	och haft dig.	
Sköldpaddan har varit otroligt seg hela dagen, bara legat och suckat	och haft sig	med huvudet indraget i sitt skal.
Amy Diamond besökte Trägår'n och sjöng	och hade sig.	
Igår var det helikoptrar som flög	och hade sig	och sen en massa poliser.
Med tanke på att det kunde regnat	och haft sig	som det gjorde förra sommaren, så tycker jag nog man kan vara nöjd.
Han dribblade	och hade sig	och fick ofta med sig pucken också.

Tabellen visar exempel på hur ”och ha sig” används. Låt eleverna jobba utifrån följande frågeställningar:

1. Vad kombineras frasen med? Ingår den i ett större mönster (en konstruktion)?
2. Vad i konstruktionen kan varieras?
3. Vad betyder ”och ha sig”?
4. Är den som använder den konstruktionen neutralt, positivt eller negativt inställd till det han/hon talar om?

Källor & Referenser

Bloggmix, <http://spraakbanken.gu.se/korp/>

Ett svenskt konstruktikon, <<http://spraakbanken.gu.se/swe/sweccn>>

Lyngfelt, Benjamin, m.fl. (under utgivning). "Ett svenskt konstruktikon. Grammatik möter lexikon." Svenskans beskrivning 33.